

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ : 267/2014
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Α2 Διακοπών**

Συνεδρίαση της 23^{ης} Ιουλίου 2014

**Σύνθεση :
Πρόεδρος:**

Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη:

**Ιωάννης Διονυσόπουλος, Μεταξία
Ανδροβιτσανέα, Θεόδωρος Ψυχογιός,
Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Παναγιώτης
Σπανός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική
Πανταζή, Βασιλική Τύρου, Δημήτριος Χανής,
Γεώργιος Ανδρέου Δημήτριος
Αναστασόπουλος, Ευαγγελία Σκαλτσά,
Νομικοί Σύμβουλοι.**

Εισηγητής

Ιωάννης Διονυσόπουλος, Νομικός Σύμβουλος.

Αριθ.Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Σ48/38/15-5-2014

Ερώτημα του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Περίληψη ερωτήματος: *Εάν, με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ., είναι επιτρεπτή η προβλεπομένη στην περίπτωση χορήγησης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας μείωση του ΕΚΑΣ και όταν η σύνταξη χορηγείται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ βάσει Κοινοτικών Κανονισμών ή Διμερών Συμβάσεων.*

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α2 Τμήμα Διακοπών) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. 1. Επειδή, ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14-6-1971 «περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της

Κοινότητας» ορίζει στο άρθρο 45 παρ. 1 ότι «Εάν η νομοθεσία κράτους-μέλους εξαρτά την απόκτηση, τη διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος παροχών, δυνάμει συστήματος που δεν είναι ειδικό σύστημα κατά την έννοια των παραγράφων 2 και 3, από την πραγματοποίηση περιόδων ασφαλίσεως ή κατοικίας, ο αρμόδιος φορέας αυτού του κράτους μέλους λαμβάνει υπόψη, κατά το μέτρο που απαιτείται, τις περιόδους ασφαλίσεως ή κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν υπό τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους, στα πλαίσια είτε γενικού είτε ειδικού συστήματος, που εφαρμόζεται σε μισθωτούς ή μη μισθωτούς. Προς το σκοπό αυτό, ο εν λόγω φορέας λαμβάνει υπόψη τις ως άνω περιόδους, σαν να πρόκειται για περιόδους που πραγματοποιήθηκαν υπό τη νομοθεσία που εφαρμόζει» και στο άρθρο 46 παρ. 2 ότι «Όταν οι προϋποθέσεις, που απαιτούνται από τη νομοθεσία κράτους μέλους για την απόκτηση δικαιώματος παροχών, πληρούνται μόνο μετά την εφαρμογή του άρθρου 45... εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες: α) Ο αρμόδιος φορέας υπολογίζει το θεωρητικό ποσό της παροχής την οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος, εάν όλες οι περίοδοι ασφαλίσεως ή και κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν υπό τις νομοθεσίες των κρατών-μελών στις οποίες είχε υπαχθεί ο εργαζόμενος (μισθωτός ή μη μισθωτός) είχαν πραγματοποιηθεί στο εν λόγω κράτος μέλος και υπό τη νομοθεσία που εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία της εκκαθαρίσεως της παροχής... β) ο αρμόδιος φορέας προσδιορίζει κατόπιν το πραγματικό ποσό της παροχής, βάσει του θεωρητικού ποσού που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, κατ' αναλογία της διάρκειας των περιόδων ασφαλίσεως ή κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν πριν από την επέλευση του κινδύνου, υπό τη νομοθεσία που εφαρμόζει, εν σχέσει προς τη συνολική διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως και κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν πριν από την επέλευση του κινδύνου υπό τις νομοθεσίες όλων των κρατών μελών στις οποίες έχει υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος». Εξάλλου, ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμ. 574/1972 του Συμβουλίου της 21-3-1972 «περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (Ε.Ο.Κ.) αριθμ. 1408/71 κ.λ.π.» ορίζει στο άρθρο 15 παρ. 1 ότι «Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 45 παράγραφοι 1 έως 3.. Ο συνυπολογισμός των περιόδων ενεργείται κατά τους ακόλουθους κανόνες: α) στις περιόδους ασφαλίσεως ή κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν υπό τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους προστίθενται οι περίοδοι ασφαλίσεως ή κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν υπό τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους κατά το μέτρο που η επίκληση αυτών είναι αναγκαία για να συμπληρωθούν οι περίοδοι ασφαλίσεως ή κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν υπό τη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους για την κτήση, τη διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος επί των παροχών και υπό τον όρο ότι οι περίοδοι αυτές ασφαλίσεως ή κατοικίας δεν συμπίπτουν. Αν πρόκειται περί παροχών αναπηρίας,

γήρατος ή θανάτου (συντάξεις) που πρέπει να εκκαθαριστούν από τους φορείς δύο ή περισσότερων κρατών μελών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 παράγραφος 2 του κανονισμού, καθένας από τους φορείς αυτούς προβαίνει χωριστά στο συνυπολογισμό αυτό, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των περιόδων ασφάλισης ή κατοικίας που πραγματοποίησε ο μισθωτός ή μη μισθωτός εργαζόμενος υπό τις νομοθεσίες όλων των κρατών μελών στις οποίες υπήχθη...».

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, με την υπ' αριθμ. 1059/2000 απόφασή του (ΑρχΝομ 2001.127), ερμηνεύοντας τις προπαρατεθεισες διατάξεις, οι οποίες είναι δεσμευτικές και ισχύουν άμεσα σε κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δέχθηκε τα εξής: «..αν νομοθεσία ενός κράτους μέλους εξαρτά τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης από την πραγματοποίηση περιόδων ασφάλισης (συντάξιμων χρόνων), ο αρμόδιος φορέας του κράτους αυτού λαμβάνει υπόψη και τις περιόδους ασφάλισης που τυχόν έχουν πραγματοποιηθεί σε κάθε άλλο κράτος μέλος, σαν να πρόκειται για περιόδους που διανύθηκαν υπό τη δική του νομοθεσία. Όσον αφορά ειδικότερα τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξης στην περίπτωση που δεν μπορεί να θεμελιωθεί αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση μόνο το χρόνο ασφάλισης σε ένα κράτος μέλος, ο αρμόδιος φορέας του κράτους αυτού υπολογίζει αρχικά το θεωρητικό ποσό της σύνταξης την οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος, εάν όλες οι περιόδοι ασφάλισης είχαν πραγματοποιηθεί στο εν λόγω κράτος, και ακολούθως προσδιορίζει το πραγματικό (τμηματικό) ποσό της σύνταξης βάσει του θεωρητικού ποσού, ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε υπό τη νομοθεσία του, σε σχέση προς το συνολικό χρόνο που διανύθηκε υπό τις νομοθεσίες όλων των κρατών μελών στις οποίες είχε υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος. Το κάθε κράτος μέλος, δηλαδή, προβαίνει χωριστά στον υπολογισμό τμηματικής σύνταξης, κατά τα ανωτέρω, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συντάξιμων χρόνων που πραγματοποίησε ο ενδιαφερόμενος με βάση τις νομοθεσίες άλλων κρατών, το ποσό δε της τμηματικής αυτής σύνταξης χορηγείται στο δικαιούχο μόλις συμπληρωθούν οι απαιτούμενες από τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του κάθε κράτους μέλους προϋποθέσεις

II.1. Στο άρθρο 20 του ν. 2434/1996 (Α' 188), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 3996/2011 «...*ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης...*», ορίζονται τα εξής:

«1. Από 1.1.2011 το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.) καταβάλλεται στους δικαιούχους σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, των οργανισμών κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, καθώς και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), από τους φορείς από τους οποίους συνταξιοδοτούνται, εφόσον πληρούν αθροιστικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α).....

3. Ποσό επιδόματος:

α. Για συνολικά ποσά εισοδήματος από συντάξεις (κύριες και επικουρικές), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα και μέχρι επτά χιλιάδες επτακόσια δεκαπέντε ευρώ και εξήντα πέντε λεπτά (7.715,65 ευρώ) καταβάλλεται επίδομα διακόσια τριάντα ευρώ (230,00 ευρώ) μηνιαίως.....

γ. Τα ίδια ως άνω ποσά επιδόματος χορηγούνται και στους συνταξιούχους αναπηρίας που λαμβάνουν πλήρη σύνταξη.

Στους συνταξιούχους γήρατος και αναπηρίας που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη, το επίδομα ισούται με τα 2/3 των ανωτέρω ποσών. ....».

2. Το ερώτημα υποβλήθηκε εξ αφορμής του γεγονότος ότι οι προπαρατεθείσες διατάξεις δεν προβλέπουν καμία μείωση στα ποσά του Ε.Κ.Α.Σ. που καταβάλλονται σε συνταξιούχους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, μονίμους κατοίκους Ελλάδας, στους οποίους χορηγείται σύνταξη με βάση Κοινοτικούς Κανονισμούς ή Διμερείς Συμβάσεις, αλλά και ποσό Ε.Κ.Α.Σ. που αντιστοιχεί στα εκάστοτε επιτρεπτά όρια εισοδήματος από συντάξεις, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις που το ποσό Ε.Κ.Α.Σ. είναι μεγαλύτερο από τη μηνιαία χορηγούμενη σύνταξη. Συναφώς προς τούτο δίδεται από τη Διοίκηση η εξής συγκεκριμένη περίπτωση ασφαλισμένης: Ημέρες ασφ/σης στο ΙΚΑ=1079 και στη ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ=10182. Πραγματικό ποσό σύνταξης από ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για 1079 ημέρες ασφ/σης κατά την έναρξη συντ/σης δηλαδή την 27/3/2007 52,40 ευρώ. Ποσό σύνταξης από τον Βουλγαρικό φορέα για 10.182 ημέρες κατά την έναρξη της σύνταξης δηλαδή την 27/3/2007 μόνο 55,27 ευρώ.

3. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις προκύπτει ότι, σε όσα πρόσωπα λαμβάνουν σύνταξη μειωμένη, το δικαιούμενο Ε.Κ.Α.Σ. ισούται με τα 2/3 της μειωμένης σύνταξης που λαμβάνουν. Η μείωση του Ε.Κ.Α.Σ. στα 2/3 του ποσού της μειωμένης σύνταξης προϋποθέτει απονομή μειωμένης σύνταξης σε συνταξιούχους γήρατος ή αναπηρίας (είτε διότι έχουν συνταξιοδοτηθεί σε όριο ηλικίας μικρότερο του πλήρους είτε με ποσοστό αναπηρίας μικρότερο εκείνου που προβλέπεται για χορήγηση ολόκληρης της σύνταξης).

Η περιοριστική αναφορά της επίμαχης διατάξεως στους συνταξιούχους γήρατος ή αναπηρίας, που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη, θέτει εκτός του πεδίου εφαρμογής της τους συνταξιούχους, οι οποίοι λαμβάνουν πλήρη μεν, αλλά τμηματική σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με συνυπολογισμό για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και του χρόνου ασφάλισής τους σε χώρα του εξωτερικού, βάσει Κοινοτικών Κανονισμών ή Διμερών Συμβάσεων. Η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί να τύχει αναλογικής ή διασταλτικής ερμηνείας και εφαρμογής, προς τον σκοπό της χορηγήσεως μειωμένου ΕΚΑΣ και στην ως άνω κατηγορία συνταξιούχων, διότι θέτει ως

αποκλειστική και μόνη προϋπόθεση την χορήγηση μειωμένης συντάξεως, προς την οποία δεν μπορεί να εξομοιωθεί και η περίπτωση της χορηγήσεως τμηματικής μιν, αλλά πλήρους συντάξεως.

Επομένως, η επέκταση της ισχύος της ανωτέρω διάταξης και σε άλλες κατηγορίες συναξιούχων, όπως η εν προκειμένω ενδιαφέρουσα, ή η αυτοτελής αντιμετώπιση του ζητήματος, απαιτεί νομοθετική ρύθμιση, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της βουλήσεως του έχοντος τη νομοθετική πρωτοβουλία (73 παρ. 1 του Συντάγματος).

III. Κατόπιν των ανωτέρω, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, αρνητική απάντηση.

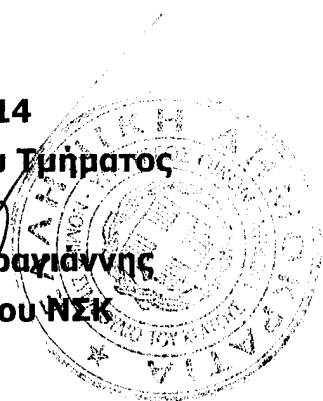
Θεωρήθηκε

Αθήνα 28-7-2014

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Αλέξανδρος Καραγιάννης

Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Ιωάννης Διονυσόπουλος

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους